

I-għid ta' l-assunt

**ADDING
TO THE FUN OF
SHARING**

KINNIE - always first for thirst

I-ghid ta' l-assunta

Harġa ta' darba fis-sena (Nru. 18 — 1983)

Editor

Mons. Carmelo Scicluna

Arċipriet tal-Katidral

Messaġġ ta' l-Arċipriet għal Jiem il-Festa

Ftit tal-granet oħra fil-gżejjer Maltin se niċcelebraw id-9 Kungress Internazzjonali Marijologi-ku u s-16 il-Kungress Internazzjonali Marjan; żewġ grajjiet ta' l-akbar importanza fl-istorja Marjana, reliġjuża u kulturali ta' art twelidna. Din is-sena, għalhekk, aktar minn snin oħra, għandna nikkonvinċu lilna nfusna li s-Solennità liturgika tat-Tluġ fis-sema bir-ruħ u l-gisem tal-Verġni Mbierka Marija - il-patrana speċjali tal-gżejjer Maltin - se tiġi fuqna dalwaqt biex aktar nimmaturaw fil-ħajja nisanija. U dan l-ideal nilhqu jekk fil-granet tal-festi:

* Nuru sens ta' responsabilità nisanija billi ma nhallux il-piki esagerati jagħlquna u jreknuna f'gungla anti-evangelika fejn m'hemm l-ebda riħa ta' mħabba aħwija;

* Nagħtu Xhieda ta' impenn pastoral billi nkunu l-forza kostruttiva fl-attivitajiet kollha li se jinżammu matul il-Kwindicina fil-Knisja Katidrali;

* Noffru s-servizzi siewja tagħna mhux biex nibqghu nissemmev fl-istorja tal-parroċċa tal-Katidral ta' kemm konna nieħdu nteress fil-festa ta' San Marija, imma biex nizviluppaw fina u fin-nies ta' madwarna s-sens nisanij tač-ċelebrazzjonijiet interni u esterni kollha li jsiru;

* Inwaqqfu tinda għal Alla fruħna permezz ta' qrara u tqarbina tajba bħalma għamlet il-Madonna fil-ħajja kollha tagħha: il-Verġni Marija kienet l-ewwel tinda t'Alla fuq din l-art;

* Inħaddmu l-potenzjalità intellettwali tagħna billi nxerrdu l-ferħ evangeliku li hu msoffi għal kollux minn dak kollu li jgħib id-diżordni fir-ruħ: il-festa ma tigix biex nitbiegħdu minn Alla;

* Inġorru fina xorta waħda lil Kristu kif garritu l-Madonna fi hdanha għal 9 xhur shaħ: il-festa ma tigix biex noħorgu l-barra mill-orbita tat-tagħlim ta' Kristu u nagħtuha għax-xalar bla razan, għat-tgħajir u għall-insolenzi kontra min ma jaqbilx magħna;

* Inkebbu fina l-ghozza għall-veri valuri billi aktar mis-soltu ngibu rwieħna ta' veri wlied adottivi t'Alla: il-festa m'għandhiex tiġi biex nagħtu 'leave' lill-kuxjenza tagħna;

* Noħqu madwarna atmosfera ta' paċi billi nifthu qalbna għall-Madonna għax b'hekk nagħtu xhieda tad-devozzjoni awtentika tagħna lejha.

F'din is-sena li liha qegħdin intakkr u eġġluq l-1950 mill-Fidwa ta' Kristu u wkoll eġġluq l-2000 sena mit-twelid tal-Madonna, ejjew il-koll kemm aħna ninkwadraw il-jiem tal-festa fil-kuntest ta' dawn ir-riżoluzzjonijiet għax b'hekk nuru li aħna f'din id-dinja m'aħniex hliet pellegrini f'direzzjoni eskatologika.

Publikazzjoni:

Centru Kateketiku, Katidral.

Stampat 'Offset' minn

"Goze Press", Għajnsielem.

II-Problemi Pastoralni ta' Għawdex fis-sena 1688

minn ALEXANDER BONNICI
O.F.M. Conv., H.E.D., S.T.L., Ph.D.

Sa fih ilu fuq il-graġiet tas-sena 1688, ma konnex nafu blief dak li kienet De Soldanis. Imma, illum, nafu fajn jinsabu aktar uffiċjali awtoritadi li jgħidulhom f'lejn afjar. Fuq kollha, id-dokumenti ewlenin li gaw f'idje huma dawn: 1) Fazzikku min-Registru tal-għoti tal-benefiċċji. 2) Dan sibtu qalb f'lejn karti muemdin fil-Kurja ta' l-Arċisqof, il-Furjana. L-importanza tiegħu hi eċċezzjonali għaliex, minbarra l-graġiet kollha tas-sena 1688 u 1689, fih id-dokumentazzjoni kollha ta' dak iż-żmien li jintrabu mal-Matriċi, San Gorg, Nadur, Raghira, Sannat u Żebbuġ. L-aktar interess tiegħu hu fil-fatt li hemm dokumentazzjoni separata għal kull parroċċa. 2) Dokument ieħor hu Att Notarjali ta' 13 ta' Jenner, 1688, quddiem in-Nutar Giovanbattista Dörbes. Dan sar f'isem l-Arċipriet tal-Matriċi Dun Karlu Magni u f'isem l-Kappillan ta' San Gorg Dun Pawl La Magne. 3) Dokument li kien xi fid magħruf hu l-Kontratt ta' 26 ta' April, 1688, quddiem l-Istess Dörbes. Minnu nafu kulma hu essenzjali dwar il-problemi ta' dawn il-parroċċi.

Fuq dawn il-tliet dokumenti, jena sejjer minn dan l-artiklu dke jien tiegħi, imma nagħfas b'mod speċjali fuq il-graġiet tal-Matriċi ta' l-Assunta (illum il-Katidral ta' Għawdex) u l-Parroċċa ta' San Gorg.

Diffikultajiet bejn Żewġ Parroċċi

Meta l-Arċipriet Dun Karlu Magni wera x-xewqa tal-għaqda bejn żewġ parroċċi dik tal-kastell u l-oħra tas-subborg tar-Rabat, l-Isqof David Cocco Palmieri ma weriex ruhu kuntrarju. Raguniet pastorali qanduh bies jagħh l-kunsens tiegħu. Iż-żewġ parroċċi kienu qrib wisq ta' xwaln. Is-sudditi tagħhom kienu jidhru wiċċ ta' xwaln. Xi tilwim kien qed jinqala' bejn iż-żewġ medeja tal-parroċċi dwar l-unjoni u l-tribut tal-parroċċi. Għalhekk, bosta toarrsu, imma l-inkwiet kien ilu sejjer għaliex, fis-sena 1688, l-Isqof Cocco Palmieri kien li n-nuqqas ta' ftehim jidher sewwa minn atti ta' vlti li, 300 sena ilu, diġa' tqiesu qodma.

Min-nafu l-oħra, meta l-oħra Sannat Raghira, Nadur u Żebbuġ jidher li-kewda li jingħadfu l-parroċċi għal rason Cocco Palmieri kien li din kienet soluzzjoni b'donazzjoni u għaliex minni xwaln tant midieqa. L-Isqof kien li fuq spejje ta' kien qed f'lejn it-togħ ta' dik ir-risponsabbiltà. Kien għal din ir-ragun li, fis-sena 1687, fuq fazzikku għal kappillan u jmettinhom b'rabta sħiħa mal-Matriċi ta' l-Assunta, imma, id-digniet tal-parroċċi, li-kien

L-Isqof Frate David Cocco Palmieri, O.F.M. Conv.
(1684 - 1711)

ta' dak li kien tqiegħed b'lejn "Kappillan ieħor" ma jissemmiex. Ahna nafu li hu kien Dun Ewgenju Azzopardo. F'dik l-okkazzjoni, l-Isqof kien għamel twissija serja lill-Arċipriet Magni tal-Matriċi u lill-kappillan Lamagna ta' San Gorg. Kien hemm b'lejn li huma jidhru minn tilwim ta' bejnlethom.

L-isqof ned jara x jagħmel f'elli isib mezz ta' għajxien għali-kappillani tal-parroċċi li kellu f'moħħu li jwaqqaf, imma, fuq kollox, ned isolvi l-problemi ta' Rabat. (1)

Minbarra d-derezzjoni li l-isqof tnebat b'lekkwista mingħand il-Gran Mastru Carafa, fid-digniet tat-28 ta' April, 1688, għe deċiż ukoll li l-beni stabbli tal-parroċċa ta' San Gorg jinqasmu bejn dawk il-parroċċi l-godda. (2)

Għaddiet aktar minn sena

Għalkemm id-digniet ta' l-erba' parroċċi f'areg bid-dati tat-28 ta' April, 1688, l-ebda wieħed mill-kappillani li gew nominati ma sata jibda jagħmilha ta' ragħaj spiritali tat-territorju rdat f'idejh. L-eżekuzzjoni tad-digniet kienet sospiza minħabba l-kundizzjoni li kien qiegħed Dun Pawl Lamagna, il-kappillan ta' San Gorg. Dun Pawl Lamagna ma riedx għagħda mal-Kolleggiata ta' l-Assunta blief meta San Gorg tkun vakanti għali-ewwel darba. L-isqof aċċetta dik il-kundizzjoni. (3)

Id-dikjarazzjoni ta' l-isqof, li l-istess digniet tal-parroċċi, turi sewwa l-qagħda ta' Rabat ta' Għawdex. Dawn huma l-karminat ta' l-isqof li nsibuhom minnizim fid-digniet tat-28 ta' April, 1688. Sabiex inżommu l-paċi u għali-raqunijiet oħrajn li nħossu li għandhom jiffrkuna għajnejna. Afina rridu li l-privileġġi u l-belli li bihom qed jifwaqqfu l-parroċċi u jingħaqdu oħrajn ma għandhomx jingħataw f'idejn il-kappillani u l-arċipriet, u l-anqas ma għandhom jissemmaw għaliess l-persuni li gew nominati qabel ma l-parroċċa ta' San Gorg tkun vakanti. Il-fetħa tagħna hi li n-nomini kollha li saru jkollhom l-effett tagħhom kollha flimkien". (4)

NOTI:

1. Melitani Archives (Vallarta), 792/10, 28/4/1688, ff. 1-2.
2. Ibid., ff. 2-3, 7.
3. Ibid., ff. 3-4.
4. Archivisodale (Archives Maltas), Fasc. ex Registro/Oratorum/Brachiorum, Non Classificatus, ff. 4v-5r.

D O M
PERPETVO HIC VIVET
SINGVLARIS INCOLARVM PIETAS
QVE VT DE DOMVM AB ANTICIORIBVS CONSTRVCTAM
ACCEPTA VIX A PAVLO PROTOPARENTE CHRISTI FIDE
VETVSATE PENE CONFECTAM
IN AMPLIOREM FORMAM REDIGERET ET ELEGANTIOREM
EODEM IN SOLO
AVGVSTAM HANC ADEM
ASSVMPTE IN COELVM VIRGINI DICATAM,
ANNVENTE FR DAVIDE COCCO PALMERIO EPŌ MELITENSİ
ECCLESİAE SVMPTEBVS AB INTEGRO EREXIT.
INCEP TVM OPVS DİE XXI SEPTEMBRIS A.D. MDCXCVII
ASSERVITATE I.V.D. NICOLAI NATALIS CASSI A MAGRI ARCH-EPRESBITERI
FVIT EX OMNI PARTE ABSOLV TVM DİE XIV AVGVSTI AD MDCCX.

L-isqof Cocco Palmieri kien ghad għandu d-dubji tiegħu dwar dak li kien għamel. Kien għadu ma jafx jekk is-Santa Sede kenitx sejra tippermetti li l-Arcipriet tal-Matrici jkun ukoll kappillan tal-parroċċa ta' San Gorg. Imma, billi kien qed jagħmel għall-gid, hu xorta waħda baqa' miexi 'l quddiem bil-progett tiegħu.

Fil-bidu tax-xahar ta' Gunju, 1688, il-parroċċa ta' Bormla giet vakanti, u, fost dawki li resqu għall-konkors tal-għażla, kien hemm Dun Pawl Lamagna, il-kappillan ta' San Gorg. Lill-isqof, b'hekk gietu okkażjoni tajba biex San Gorg tkun vakanti. Imma, billi dwar il-każ ta' Għawdex l-isqof kien ghad għandu xi problemi, hu għamel użu mid-drift li l-ligijiet tal-Knisja kienu jhallu f'idej, billi talab li jagħtih sitt xhur żmien qabel ma jaħtar il-kappillan il-gdid ta' Bormla. Il-Kongregazzjoni tal-Kardinali, li ufficjalment kienu jfissru d-digrieti tal-Konċilju ta' Trento, bid-data tat-13 ta' Novembru, 1688, lill-isqof Cocco Palmieri tatu s-setgħa li lill-parroċċa ta' Bormla jhalliha vakanti għal mhux

aktar minn tmien xhur. Dak li wiegħbu kien il-kardinal Marescotti, li 'l Malta kien jafha tajjeb għaliex kien wieħed mill-inkizituri tagħna bejn is-snin 1663 u 1666. (5)

Jisker Digrieti ta' Konċilju

Cocco Palmieri ried iż-żmien tiegħu għaliex hu baża' li kien sejjer jisker digriet tal-Konċilju ta' Trento. F'dak il-Konċilju, kien gie determinat li parroċċa ma tistax tiġi magħquda ma' Katidral jew Kolleggiata. (6) B'supplika tat-18 ta' Settembru, 1688, l-isqof talab l-għajjnuna ta' l-inkizitur Tommaso Ruffo biex dan jagħmilha ta' medjatur. Fil-pożizzjoni tiegħu ta' Ministru Pontifiċju, l-inkizitur fisser kemm kien sejjer

NOTI:

5. Archivum Secretum Vaticanum, S(ecretaria) S(tatus), Malta, mss. 84-85.
6. Conc. Trid., c. 13: "In Unionibus"; sess. 21: "De Reform."

"kun ta' għid li l-parroċċi godda jsiro u kien kien jaqbel li l-Kolleggiata ta' l-Assunta u l-parroċċa ta' San Ġorġ jinfexxew minn arċipriet wieħed. L-inkizitur zied ukoll l-għid li l-arcipriet Dun Karlu Magri u l-kapillan Dun Pawl Lamagna kienu taww il-kunsens tagħhom". (7)

Il-kaz tqiegħed f'għamla ta' mistoqsija: "L-erezzjoni ta' dawn l-erba' parroċċi u l-għaqda tal-parroċċa ta' San Ġorġ mal-knisja kolleggiata u arċipretali ta' Ghawdex, għandhom jiġu konfermati"? Il-Kongregazzjoni, bid-data tal-5 ta' Marzu, 1689, wiegħbet, "Iva". (8)

Il-Pussess ta' Magri f'San Ġorġ

Wara li ġew superati l-problemi kollha, fil-5 ta' Gunju, 1689, l-arcipriet tal-Matrici Dun Karlu Magri ha l-pussess tal-parroċċa ta' San Ġorġ. Għall-Matrici, hu baqa' bit-titlu ta' arċipriet; imma, għal San Ġorġ, hu kien kapillan. Il-pussess hadu f'idein il-Kanonku

Dun Ġamri Vella; dan kien kanonku ta' l-Istess Matrici u pro-vigariju għal Ghawdex. (9)

Erbat lijem wara jgħidli, li-10 ta' Gunju, 1689, sata' jittiehed il-pussess mill-ewwel kapillani tan-Nadur, Xaghra, u Sanċat. Fit-12 ta' Gunju, ittiehed il-pussess minn idak taz-Zebbug. (10)

NOTI:

7. AAM, Fasc. RCB, non class. ff. 8v-9r.
8. Ibid., f. 9v.
9. Ibid., f. 10v.
10. Ibid., ff. 12r-17v.

APPENDICI

DOKUMENTAZZJONI TAL-PUSSESS TA' L-ARĊIPRIET MAGRI FIL-PARROĊĊA TA' SAN ĠORĢ

AAM, Fasc. RCB, non class., f. 10v.

Die V mensis Junii, 1689.

Admodum Reverendus Dominus Don Joannes Maria Vella, Canonicus Matricis Collegiatae Ecclesiae Insulae Gaudisii, et in eadem insula Provicarius de mandato Perillustris et Reverendissimi Domini Don Antonio Manso J.U.D., Prothonotarii Apostolici, Canonici Capitularis Cathedralis Ecclesiae Melitensis, ac Illustrissimi et Reverendissimi Domini Fratris Davidis Cocco Palmerii, Episcopi Melitensis, Regisque Consilarii, ab hac eius dioecesi absentis visitandi causa sacra limina Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli de Urbe, in spiritualibus et temporalibus Vicarii et Locumtenentis Generalis specialiter delegati, vigore decreti eiusdem Reverendissimi Domini supra registrati induxit, imposuit, atque immisit ADMODUM REVERENDUM DOMINUM DON CAROLUM MAGRI S.T.D., Archipresbyterum praedictae Matricis Collegiatae Ecclesiae praesentem, instantem, et petentem in vacuam, liberam, et expeditam, ac realem corporalem et effectivam possessionem Venerandae Ecclesiae Parochialis Sancti Georgii dictae Insulae Gaudisii, nuper unitae eidem Matrici Collegiatae Ecclesiae. Et hoc per introitum in dictam Ecclesiam Parochialem, accessum ad altare maius, eiusque deosculacionem, apericionem, et clausionem valvarum tabernaculi Sanctissimi Sacramenti et Fontis Baptismalis aacianuae maioris dictae ecclesiae, decantacionem hymni Te Deum Laudamus, ac per alias solemnitates et caerimonias in similibus solitas et requisitas, ac per alia signa huiusmodi possessionem et possessionis actum seu actus denotantia et significantia coram Reverendis Dominis Don Lazzaro Camilleri et Don Petro Paulo Cifai, testibus, ut constitit per Idem Magistri Notarii Thomae Debono Curiae Episcopalis dictae insulae Magistri Notarii...

Ex registro Collationum Beneficiorum Ecclesiasticorum, existenti conservato in Magna Curia Episcopali Melitensi extracta est praesens copia per me Notarium Joannem Baptistam Dorbesium Curiae praedictae Magister Notarius

Il-bidu tad-devozzjoni lejn IL-MADONNA TAR-RUŻARJU fil-Matriċi u f'Għawdex 1578 - 1664

Dun JOE BEZZINA

Diversi huma d-devozzjonijiet lejn Ġesù, lejn il-Madonna u lejn il-qaddisin li għalkemm illum insibuhom imxerrdin ma' Għawdex kollu jafu l-bidu tagħhom fil-Matriċi, il-Knisja ewlenija ta' Għawdex sa mill-ibgħad żmenijiet u l-Katidral tad-Djoċesi mill-1864. Ser niktbu fuq waħda minnhom: id-devozzjoni lejn il-Madonna tar-Rużarju.

IL-BIDU

Ir-Rużarju hi talba qadima bil-bosta. Damet diversi sekli biex żviluppat fil-forma li nafuha illum: 150 Sliema u Qaddisa, imqassmin fi 15 il-posta, b'misteru għall-meditazzjoni u Missierna fil-bidu ta' kull waħda. Dan gara għall-bidu tas-seklu sittax, f'it wara l-1500. Il-popolarità tiegħu għoliet mas-sema wara l-battalja ta' Lepanto nhar is-7 ta' Ottubru, 1571. Dak inhar, bl-interċessjoni tal-Madonna tar-Rużarju, il-flotot tal-qawwiet insara għamlu rebħa kbira fuq il-qawwiet tal-Misilmin: l-Ewropa kienet mehlusa mill-lżlam li ried jeqred il-kultura u r-religjon nisranija.

Kien għal dik il-ħabta li bdiet f'Għawdex id-devozzjoni lejn ir-Rużarju. F'xi żmien bejn l-1575 u l-1578 (1) kien ġie f'Għawdex il-Patri Dumnikan Giuseppe La Rocca (2) u i ppriedka bosta fuq il-qawwa tar-Rużarju Mqaddes. Biex ikompli jqanqal id-devozzjoni waqqaf fil-Matriċi l-fratellanza tar-Rużarju. Żgur li kienet għa mwaqqfa fl-1578 għax fl-Atti tan-Nutar Antonio Cassar ta' dik is-sena, ċerta persuna għamlet ghotja lill-imsemmija Fratellanza. (3) Għalkemm il-fratelli msehbin fiha ma kinux wisq, kienet organizzata tajjeb hafna għax kellha kemm Rettur kif ukoll Prokuratur. Xi whud mill-fratelli kellhom il-konfratija wkoll. (4)

Il-membri dlonk bdew hidma kbira biex ixerrdu d-devozzjoni fost l-Għawdxin kollha. U

Il-Kwadru tal-Madonna tar-Rużarju
fil-artal tagħha fil-Katidral

jidher li l-hidma tagħhom halliet il-frott. Tant li meta wiehed iqalleb l-Atti Notarili bejn l-1578 u l-1581 jiltaqa' ma' diversi ghotjiet magħmulin lill-Madonna tar-Rużarju fil-Matriċi. (5) U l-hegga tal-bidu ma naqsitx matul is-snin kif jixhdiha l-Isqof Tumas Gargallo fil-Viżta Pastoral li għamel fil-Matriċi fl-1592. (6)

Nhar 1-14 ta' Jannar, 1595, in-Nobbli Giovanni Francesco Castelletti, permezz ta' kuntratt magħmul għand in-Nutar Tomaso Gauci, (7) għogbu jgħaddi l-kappella li l-familja tiegħu kellha fil-Matrici lill-imsemmija Fratellanza. Din ma damitx ma dendlit kwadru tal-Madonna tar-Rużarju hdejn dak ta' Santa Katarina, li kien it-titular ta' l-imsemmija kappella. (8) Il-festa bdiet issir b'sollennità mill-ikbar u mhix haġa kbira li qrib 1-1598 giet organizzata għall-ewwel darba purcijsjoni, għax nafu li hdejn l-artal kien hemm kaxxa b'sitt torċi u b'sitt konfratriji tal-fratelli. (9)

TLIET KAPPELLI LILL-MADONNA

Qabel ma nkomplu fuq tar-Rużarju, indaħhlu nota interessanti. Wara l-ghotja ta' Castelletti, tlieta mill-erba' kappelli li kien hemm għol-Matrici kienu iddedikati lill-Madonna: il-kappella msejja ta' Navarra, li sal-1551 kienet iddedikata lill-Madonna ta' Loreto u wara lit-Twelid tal-Madonna; il-kappella ta' Platanone iddedikata lil-Lunzjata u dik ta' Castelletti lill-Madonna tar-Rużarju. M'għandniex xi ngħidu, dan barra l-artal magħguri li kien iddedikat lil Santa Marija.

HMISTAX-IL KWADRU

Sal-1615, il-kwadru tal-Madonna kien gie mibdul ma' wiehed ikbar. Kien jirrappreżenta lill-Madonna b'Binha Gesù f'idejha qeghdin joffru kuruna tar-Rużarju lil San Duminku fuq il-lemin u lil Santa Katarina ta' Siena fuq ix-xellug. (10) Frit wara, dawra mejt mal-kwadru, waħhlu hmistax ohra bil-hmistax il-misteru tar-Rużarju. (11)

Il-fratelli kienu dejjem jirsistu. Sal-1630, barra li kellhom f'idejhom il-kappella ta' Castelletti, (12) waqqfu artal ieħor lill-Madonna tar-Rużarju. Kien sewwa sew f'nofs il-Matrici naha tal-lemin. (13) Mhux biss, dendlu wkoll kwadru ta' l-imsemmija Madonna fis-Sagristeria. (14)

L-ghotjiet tad-devoti ma kienu jaqtgħu qatt. Mhux biss f'hajjithom iżda anke għal wara mewthom bosta kienu jiftakru fl-artal tar-Rużarju fil-Matrici. Minhabba f'hekk, l-artal kien fost l-aħjar mizmumin fil-Matrici, kif jixhed b'mod l-iktar ċar inventarju magħmul nhar id-19 ta' Gunju, 1663. (15) Il-Fratellanza kienet xtrat kolloxx għat-tiżjin ta' l-artal: lampier tal-fidda

L-artal tal-Madonna tar-Rużarju fil-Katidral

mastizz, kurċifiss indurat bid-deheb tmintax-il fjurett għall-festa, tlett vintartali irrakmati bid-deheb, u bosta u bosta hwejjeġ ohra.

Mill-imsemmi inventarju jidher ċar li l-Fratellanza kienet ilha torganizza purcijsjoni fl-ewwel Hadd ta' Ottubru għal żmien twil: kif għidna qabel aktarx mill-1598. Infatti kellhom bandiera kbira ta' damask abjad, salib kbir magħruf minnha bħala kruċifru, numru konsiderevoli ta' konfratriji u ta' torċi, kapp għall-Prim celebrant u hwejjeġ ohra. Kellhom saħansitra statwa tal-Madonna tar-Rużarju fuq pedestal. (16) Kienu jgħorguħa f'purcijsjoni — l-ewwel darba li għandna hjiel ta' purcijsjoni bi statwa f'Għawdex. Iżda dan ma kienx biżżejjed. Fl-1663, il-Fratellanza irnexxielha tixtri ras u idejn ta' Madonna u Bambin Gesù minn Ruma. (17) U għandna nobsu li fl-1664, dil-Madonna mlibbsa l-hwejjeġ, sewwa sew bħall-vari tal-Gimgha l-Kbira, kienet għall-ewwel darba mdawra f'purcijsjoni madwar il-kastell ta' Għawdex.

TIŻDIED ID-DEVOZZJONI

Nhar id-9 ta' Marzu, 1630, il-Frateri tar-Ruzarju għet mil-gdid inwanta ta' Madonna u Santu Ruzarju. Għalhekk li għad li kienet ta' Twaqqif minn Patri La Rocca ma kienet waslax lejn kellihom jastu jgħidli. Il-Frateri Generali ta' l-Ordni tal-Predikaturi, li kienet Sadattant, id-devozzjoni lejn il-Madonna tar-Ruzarju kienet bdiet tixxerri ma' Ghawdex kollu: fil-1608 li Knisja tal-Madonna tas-Sinjura li kienet fejn illum hemm l-Ordni, u sal-1621 fil-parroċċa ta' San Gorgo u fil-twaqqif tal-parroċċi ta' l-irhula, id-devozzjoni lejn il-Madonna tar-Ruzarju toqgħet hemm ukoll.

RIFERENZI

1. Ara ANTONIO CASSAR, *Arti* (1577-79), *Archi. Notsak, Malta*, R 160/17, 10r 11r.
2. Ara *Archi. Arċiveskovili, Malta, Vize Pastoral* (1592) 54v.
3. Ara ANM, R 160/17, 10r 11r.
4. Ara AAM, VP (1592) 54v.
5. Ara, per esemju, LORENZO DE AFAPIS, *Arti* (1540: 83), ANM, R 203, 157r, 158r, 163r, 167r.
6. Ara AAM, VP (1592) 54v.
7. Ara AAM, VP (1598) 151r.
8. Ibid.
9. Ibid. Ara wkoll *Archi. Veskavili, Għozo, Vize Pastoral* (1608) 3v.
10. Ara AVG, VP (1615) 5r.
11. Ara AVG, VP (1644) 3v.
12. Ara AVG, VP (1630) 7v.
13. Ibid, 9v.
14. Ibid, 11r.
15. Ara AVG, VP (1653) 26r v.
16. Ibid.
17. Ibid, 36v.
18. Ara *Archi. Generali tal-Ordni tal-Predikaturi, 1608* IV / 85, 32r.
19. Ara AVG, VP (1608) 8r.
20. Ara AVG, VP (1621) 17r.

L-ahjar rigal li nistghu nofru lill-Madonna fil-15 t'Awissu huwa Qrara u Tqarbina Tajba.

Santa Marija, Padruna Speċjali u San Pawl, Padrun Principali tal-Gżejjer Maltin

Mill-KAVALLIER JOSEPH BORG, K.M., Ph.C., L.P.

F'Malta u f'Għawdex f'Settembru li gēj, ser jinżammu d-9 Kungress Marjologiku u s-16 il-Kungress Marjan Internazzjonali. Fl-okkażjoni ta' dawn iż-żewġ kungressi internazzjonali, kif ukoll f'egħluq il-100 sena minn meta x-xbieha tal-Madonna Ta' Pinu kellmet lil Karmni Grima, xbejba mill-Għarb, xieraq li wiehed ikun jaf kif Santa Marija giet mahtura Padruna Speċjali u kif San Pawl gie magħżul bħala Padrun Principali tal-Gżejjer Maltin.

Għalkemm, bħalma jaf kulhadd, Għawdex sar Djoċesi għalih fis-16 ta' Settembru, 1864, u promulgata fit-22 ta' l-istess xahar u sena, jiġifieri li qabel dik id-data Malta u Għawdex kienu jiffurmaw Djoċesi wahda, u għalkemm minn dak iż-żmien sal-lum ma sarux qaddisin-padruni oħra ta' Malta jew ta' Għawdex, forsi ma jkunx eżatt jekk ingħidu li allura l-qaddisin kollha protetturi ta' Malta u/jew ta' Għawdex huma l-istess.

1. **Santa Marija hija l-Padruna Speċjali taż-żewġ Gżejjer**, u dan gie kkonfermat fi żmien l-aħħar Arcisqof-Isqof taż-żewġ Gżejjer, li sar u kompli sa l-aħħar tat-tregija tiegħu, Monsinjur Publiju-Marija dei Conti Sant D.D. (twieled fil-Belt Valletta 25.8.1779, sar Isqof-Titulari fl-1817, Isqof-Kuġitur 12.4.1847, Djoċesan 17.11.1847, irriżenja 3.12.1857 u miet 28.10.1864), devot tassew kbir tal-Madonna, meta qala' bi brevi tal-Papa "tal-Immakulata" Piju IX (1846-1878), "Beatissimae Virginis Mariae" tat-18 ta' Frar, 1848, u promulgat fil-15 ta' Gunju, 1848, meta għamel l-Ingress Solenni tiegħu fil-Katidral tal-Imdina, illi Marija Assunta hija għall-għezież Gżejjer tagħna "Princeps inter Sanctos Titulares"; u allura ordna li taħt kull titular tal-knejjes kollha, li m'humex dedikati lill-Madonna, titpogġa fuq jew taħt it-titular xbieha tagħha.

Kwadru li juri l-Madonna taħt it-titlu "Marija Padruna ta' Malta u Għawdex". Dan it-titlu gie ddikjarat mill-Arcisqof Publiu M. dei Conti Sant fit-18 ta' Frar, 1848

Għalhekk fil-Katidral tal-Imdina, it-tieni artal tal-ġenb fuq ix-xellug ta' min ikun diehel, fejn hemm il-monument tar-rham abjad ta' dan l-Arcisqof-Isqof, gie ddedikat lil "Maria Melitae Patrona", bi kwadru mill-artist Ruman Kavallier Pietru Gagliardi (1809-1890).

**L-Arċisqof - Isqof Publius-Maria
dei Conti Sant D.D. (1779-1864)**

2. **San Pawl Appostlu Missierna**, li ghammed lill-ġenituri u antenati tagħna u hekk għamlihom ulied t'Alla u eredi tal-Ġenna, ġie magħmul l-**Padrun Prinċipali taż-żewġ Gżejjer tagħna**, b'digriet tal-Papa Innoċenzu XII (1691-1700) tal-10 ta' Jannar 1693, wara talba tal-Gran Mastru Fra Adrijanu de Wignacourt (1690-1697) u tal-Isqof Fra David Cocco Palmieri (1684-1711) li anki ordna l-l-ġurnata tan-Nawfraġju Providenzjali tiegħu "Oportet in quondam Insulam devenire" tkun jum ta' preċett għall-abitanti tal-Belt Valletta. Dix-xewqa qaddisa kienet ilha tberren f'moħħ l-abitanti ta' Malta u Għawdex sa mis-sena 1429 meta f'Settembru kien deher San Pawl b'xabla f'idu u fuq ziemel jittajjar fuq l-iswar tal-Imdina jkeċċi lill-1800 invażuri Misilmin, taht ir-Rais Qaid Ridwan ta' Barbarija fl-Afrika ta' Fuq, minn

dawn il-Gżejjer. Minn dik is-sena l-Katidral sar dedikat lil San Pawl. Għalhekk f'dal-Katidral hemm dik il-pittura b'das-sugġett sabiħ, magħmula mill-famuż Kavallier Kalabrizz Mattia Preti (1613-1699) fil-kappellun tan-naħa tal-Evangelju faċċata tal-kappella tas-Sagrament u għalhekk ukoll f'dawk il-Knejjes Parrokkjali ddedikati lill-Madonna ġeneralment tpoġġa bħala sotto-titular kwadru ta' San Pawl, bħal f'Haż-Żabbar

Jalla l-Maltin u l-Għawdxin kollha jibqgħu veri wlied ta' Santa Marija u ta' San Pawl billi jkunu dejjem lejali lejn it-tagħlim tal-Maġisteru tal-Knisja.

**Kwadru li juri lil San Pawl riekab fuq iż-żiemel.
Taht hemm is-swar ta' l-Imdina fi żmien
l-invażjoni tal-Misilmin fis-sena 1429.
Pittura tal-Kav. Mattia Preti 1613-1699.**

Attivitajiet fiċ-Ċentru Parrokkjali matul is-Sena Kateketika 1982-1983

A. ATTIVITAJIET PASTORALI REGOLARI Quddiesa

- * Kuljum fil-ghodu fid-9.30.
Jattendu minn 30 sa 50 kull darba.
- * Kull nhar ta' Sibt fil-ghaxija ghat-tfal fis-6.00.
Jattendu mal-40 kull darba.
- Katekiżmu lill-kandidati tas-Sagrament tal-Grizma ta' l-Isqof kull nhar ta' Tlieta u kull nhar ta' Hamis.
- Konferenza: Irġiel — L-ewwel Tnejn ta' kull xahar (bil-quddiesa).
Nisa — It-Tieni Erbgħa ta' kull xahar.

B. ATTIVITAJIET KULTURALI REGOLARI:

1. Lezzjoni tat-Taljan — kull nhar ta' Tnejn.
2. Lezzjoni tal-Għarbi — kull nhar ta' Erbgħa.
3. Lezzjoni tal-Franċiż — kull nhar ta' Hamis.

ZGHAŻAĖH — Klabb
Kulturali Study Circle kull
fimistax (l-Erbgħa)
Nisranija

LIBRERIJA GĦALL-PUBBLIKU

Miftuħa kuljum, bejn id-9.00 a.m. u l-10.30 a.m. (barra l-Hadd) u nhar ta' Tnejn, it-Tlieta u s-Sibt bejn is-6.00 u s-7.30 p.m.

Filmshow kull nhar ta' Hadd fil-5.30 p.m.

C. ATTIVITAJIET PASTORALI

SPEĊJALI

Mini-Missjoni mid-
19 sal-21 ta' Jannar,
1983

— Għaż-ŻgħażaĖ:

1. Film Forum dwar l-Abort:

Panel tal-Forum: Chairman: Mons. Arċip. C. Scicluna u membri: Dun Anton Sultana, Anton Farrugia u Gracie Cassar.

2. Play Forum dwar id-Droga: L-isem tal-Play kien: **Salvu**.

Panel tal-Forum: Chairman: Mons. Arċipriet C. Scicluna. Tkellmu: Mons. Isqof N. Cauchi, Dr. Eddie Rapa u n-Nutar Francis Refalo.

3. Dun Manwel Curmi kellew l-izgħażaĖ dwar ir-relazzjonijiet tajbin li għandu jkun hemm bejn ġenituri u wlied u viċi-versa.

— Koppi Miżżewġa

1. Tahdita minn Dun Gorg Borg dwar il-'Community-Building'.
2. Tahdita minn Dun Anton Borg dwar l-aspett ta' l-imhabba fiż-żwieġ.
3. Tahdita minn Mons. Isqof N. Cauchi dwar l-indissolubilità fiż-żwieġ.

— Eżerċizzj Spiritwali għaż-ŻgħażaĖ

Ġranet: mis-7 sal-11 ta' Marzu.

Tkellmu: Mons. Arċipriet C. Scicluna, Mons. Gorg Tabone u Dun Gorg Mercieca.

- Lit-tfal ta' l-Ewwel Tqarbina u l-ġenituri tagħhom.

Lagħha għalihom separatament fit-23 ta' April, minn Mons. G. Tabone u Mons. Arċipriet C. Scicluna rispettivament.

- Il-Kandidati għall-Grizma ta' l-Isqof u l-ġenituri u l-parrini tagħhom.

Lagħha għalihom separatament fit-30 ta' April minn Mons. G. Tabone u Mons. Arċipriet C. Scicluna rispettivament.

ATTIVITAJIET SPEĊĠALI:

- Bazaar: Dicembru 1982
- Presepju: Għall-wiri tal-pubbliku,
- Premjazzjoni lit-tfal (grotti, toys, korba, ecc.) u Party
- 'Early morning B'Fast on Xmas Day': Attendew 50 persuna
- Varjetà tal-Milied fis-27-12-82
- Ikla fir-Restaurant 'Kenur' fit-8-1-83 għall-Kumitat u familji tagħhom
- Cold Buffet fis-26 ta' Frar, f'egħluq il-Gimgha tal-Parroċċa
- Cold Buffet fit-28 ta' Mejju b'risq il-festa ta' Santa Marija

ĊIRKUSTANZI SPEĊĠALI

- 21-2-83: Mons. Isqof N. Cauchi terak u Tberik Wirja dvar is-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu billi din is-sena taħbat egħluq il-mill-sena minn meta x-xbieha tal-Madonna ta' Pinu kellmet lil Karmni Grima xbieha ta' Għarb (1883-1983).
- 22-2-83: Gie inawgurat il- 'Ladies Circle' tal-Centru wara taħdita minn Fr. Charles Cini, Provincjal Delegat tas-Salezjani. Dan il-korp qed jlehu hsieb bosta attivitajiet li-Centru fosthom it-tnejja għall-Bazaar ta' Dicembru, il-Catholic Bookshop u il-programm tal-Gita għal Sqallija
- 24-2-83: Ftuh u Tberik tal- 'Catholic Bookshop' minn Mons. Arcipriet C. Scicluna
- 31-3-83: Inzammiet il-Mejda ta' l-Appostli Bħala Appostli gew magħżulin dawk it-tfal li i-aktar attendew għall-attivitajiet li sarulhom fil-Centru.

BENEFATTURI TAČ-ĊENTRU INNOTAW!!!

INTOM HADTU SEHEM

- Mill-gid kollu li nkiseb minn dawn l-attivitajiet kollha.
- Mill-Benefiċċju Spiritwali ta' żewġ konċelebrazzjonijiet.

Mil-“Log Book” tal-Parroċċa

- 1- 8-82: Gie ippubblikat l-Għid ta' l-Assunta
- 3, 4 u 5- 8-82: Saru emittazzjoni speċjali għall-anġjani tal-parroċċa
- 6- 8-82: Fiqduddesa tal-generozità, it-tfal ta' Lourdes Homage, St. Joseph Institute, għal moġġitja f'fina ogġenti ta' l-ikel presenja
- 9- 8-82: Sar quiz Marjan għaz-oghazagh tal-Parroċċa, Mons. Mons. G. Tabone
- 10- 8-82: Manifestazzjoni Marjana fil-Kanorali, Radu sehem bosta tfal u għazagh tal-parroċċa lil ukoll il-Kor Marja Assunta ta' l-G-drazzjoni ta' Miss Maria Zammit
- 15- 8-82: Tkanta l-Te Deum b'radd ta' Hajr li Alla f'egħliu is-7 Anniversarju ta' l-Inkorporazzjoni tal-Kwadru Titulari ta' l-Assunta, Giet ippubblikata Fanga speċjali tal-Bulletin ta' Santa Marija
- 22- 9-82: Fiegħliu il-Quddesa Konvezzjoni ta' Santa l-Te Deum b'hala radd ta' Hajr fi-okkazzjoni tal-118-il sena minn meta l-Knisja Matrici ta' l-Assunta giet mghallija għad-dinjta ta' Kanorali
- 1-10-82: Mons. Isqof M. Cauchi mekka ta' l-egħliu għal-Kanorali fil-fuq tas-sena marjana b'hala mekka għal-Kongress Internazzjonali dwar il-Madonna li sa jinzammu f'September 1983
- 3- 10-82: Purazzjoni bi-l-iskola ta' Madonna tar-Ruzarju, Ha sehem f'ha Mons. Isqof
- 11-10-82: Konvezzjoni Pontifikali Fiegħliu il-266 sena minn meta l-Knisja Matrici ta' l-Assunta giet konsagrata minn Mons. Isqof Galbo Cannaves
- 14-10-82: Fil-parroċċa ferret kampanja għall-imsejtni godda fil-rivista bibblika Kiem il-Hajja
- 21-10-82: Mons. Isqof M. Cauchi Konvezzjoni fi-okkazzjoni tal-festa ta' Sant'Ursula fis-8.00 p.m.
- 19, 20 u 22-10-82: Inzamm Tridu dwar San Frangisk fis-sena Centinarja Frangiskana minn Patri Gorg Aquilina O.F.M.
- 24-10-82: Inzamm il-gurnata Missjunarja
- 25- 10-82: Missjoni Djocesana Marjana b'hala thejja għall-egħliu il-mitt sena minn meta l-Verġni Marja ta' Pinu kallmet li Karmini Grima u fi-okkazzjoni tad-9 Kongress Internazzjonali Marjologiku u s-16 il-Kongress Internazzjonali Marjan
- 3-11-82: Fis-8.00 p.m. Mons. Isqof mekka l-Konvezzjoni fis-Solennità Liturgika tal-Qaddisin Kolha
- 2-11-82: Fis-8.00 p.m. Mons. Isqof mekka l-Konvezzjoni ta' l-Għid ta' l-Immet
- 8-11-82: Mons. Antipriet C. Scicluna beda z-zjajar fil-familja

- 14-11-82 Fr. Jos Bezzina, sacerdot tal-Prebiterju Parrokkjali tal-Katidral, qed jipprema tal-Papa għall-ahjar prezentazzjoni tat-tezi li-takollja ta' i-konferenza Knijsja tal-Universita' Gregorjana ta' Ruma. B'din il-lezz Fr. Jos Bezzina kien kiese id-dottorat f'dan is-suggett.
- 14-11-82 Saret l-Ufficcjatura għall-arwieh tal-Fratelli mojm tas-sodazjetta ta' Marija.
- 21-11-82 Il-Komunita' Parrokkjali tal-Katidral hadet sehem fil-Konferenza ta' Kristu Re.
- 28-11-82 Fil-Koncelebrazzjoni Konventwali ta' nhar ta' Hadd bdiet tingħad 'il-Tebe Ta' Sbiħ il-Jum' flimkien mal-poplu.
- 8-12-82 Mons. Isqof mexxa l-Koncelebrazzjoni Pontifikali ta' Solennita' Liturgika ta' Immakulata Kuncizzjoni.
- 16-12-82 Fruh tan-Novena tal-Milied bil-tema: "Marija Qien il-Maftra u l-Molepa".
- 25-12-82 F'nofs il-lejl Mons. Isqof mexxa l-Koncelebrazzjoni Pontifikali tal-Milied Fil-ghaxija t-fajjel Anton Grech għaliel il-priedka ta' l-Okkazzjoni.
- 31-12-82 Mons. Isqof intona t-Te Deum ta' radd il-hajr lil Alla fil-okkazzjoni Pontifikali.
- 1-1-83 Mons. Isqof mexxa l-Koncelebrazzjoni Pontifikali ta' Jum il-Paci.
- 18-1-83 B'dier l-ottava ta' talb għall-ghadda bejn il-Knejjes.
- 2-2-83 Mons. Isqof mexxa l-Koncelebrazzjoni Pontifikali tal-Prezentazzjoni tal-Mulej.
- 19-2-83 Fethet il-Gingħia tal-Parrokkja.
- 21-2-83 Fruh u tberik ta' Wirja dwars l-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu fic-Centru Parrokkjali billi din hija s-sena Continanza minn meta x-xbieha tal-Madonna Ta' Pinu kellmet lil Karmu Għina.
- 22-2-83 Inawgurazzjoni tal-Ladies Circle fic-Centru Parrokkjali tal-Katidral.
- 23-2-83 Pellegrinagg Parrokkjali għas-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu.
- 24-2-83 Saret il-Paranis Day għat-tfal tad-Duttrina.
- Fruh u tberik tal-Catholic Bookshop fic-Centru Parrokkjali minn Mons. Arcipriet C. Scicluna.
- 13-3-83 Bdew l-Eżenzzi Spiritwali fil-Katidral minn Dun Lawrenz Scoberris.
- 21-3-83 Sar servizz penitenzjali għall-Ewwel Orar tat-tfal ta' l-Ewwel Tgħarbina.
- 23-3-83 Saret Via Crucis mat-triqat tal-Kastell bl-istatwa tar-Redentur u wars għat-iccelebrata quddiesa fil-berah.
- 24-3-83 Saret il-Via Matris mat-Telgha tal-Kastell.
- 26-3-83 Mons. Isqof f'Koncelebrazzjoni fetħ fid-Djoçesi l-Gublew tar-Redenzjoni.
- 27-3-83 Mons. Isqof f'Koncelebrazzjoni mexxa l-funzjoni tat-tberik tat-Palm.
- 31-3-83 Mons. Isqof mexxa l-Koncelebrazzjoni mas-sacerdoti kollha tad-djoçesi u fih bierek iz-zjut.
- 1-4-83 Saret il-Purifikazzjoni tal-Passjoni li farget mil-Katidral fi 5.30 p.m.
- 2-4-83 Mons. Isqof mexxa l-funzjoni tat-tberik tan-nar u tal-Blandun f'Sibt il-Għat.
- 3-4-83 Mons. Isqof mexxa l-Koncelebrazzjoni Pontifikali ta' Hadd il-Għid u beda l-tberik tal-familji.

- 6- 4-83: L-kor tat-tfal ta' Walford Lodge Prep School taw kunbert ta' kant muż-żgħir ta' Presbiterju tal-Katidral
- 25- 4-83: Zar il-Katidral l-Arsoqqf Mario Bini
Inżammiet il-kifura tal-egħliq ta-27 isena minn meta s-Società Franciscana "Leone" irregaliet lill-Katidral l-Istatwa sabiha ta' Santa Maria
- 8- 5-83: Infethret il-Gimgha Ewkaristika-Liturgika b'Konċelebrazzjoni ta' Mons. Mons. Isqof Nikol Cauchi
- 12- 5-83: Sarer l-Ewwel Toarolina tat-Tfal tal-Parroċċa
- 13- 5-83: Għe amministrate l-Sagrament tal-Grizma tal-Isqof li-tfal tal-parroċċa u b'diel l-Espozizzjoni Solenni
- 15- 5-83: Egħliq il-Gimgha Ewkaristika-Liturgika b'punciesjon Ewkaristika
- 31- 5-83: Inżammiet Celebrazzjoni tal-Kelma t'Alla ower l-Madonna għan-tfal tal-parroċċa
- 2- 6-83: Inżamm Kunbert Korali kbir minn-Kor ta' "We Are Cantorion Annyo" lill-Katidral
- 8- 6-83: Il-Parroċċa tal-Katidral organizzat pellegrinaggju għal-Santwarju tal-Madonna ta' Pind fajn Mons. Arcipriet C. Soibuna mexxa Konċelebrazzjoni u għamel Gmelija ta' l-okkazzjoni
- 10- 6-83: Inżammiet il-Festa tal-Qalb ta' Gesu
- 26- 6-83: Inżammiet l-Ordinazzjoni Sagra P'Konċelebrazzjoni ta' l-okkazzjoni Mons. Isqof Nikol Cauchi ordna 5 Sacerdoti u 6 Djaconi għodda
- 18- 7-83: Il-tfal tal-parroċċa Radu se nem f'pellegrinaggj diocesani għas-Santwarju tal-Madonna ta' Pind

1 ta' Awissu,
1982

Kronaka tal-

BIDU TAL-HAJJA NISRANIJA

Nru.	Data tal-Magħmudija	Isem tat-Tarbija	Isem u Kunjom il-Genituri
1.	7. 8.82	Maria	Antonio u Maria Rita Gauci.
2.	8. 8.82	Anthony	Anthony u Emma Hili.
3.	16. 8.82	Jeanette	Joseph u Grace Camilleri.
4.	16. 8.82	Terry	George u Carmen Attard.
5.	5.9.82	Amanda	John u Maria Bezzina.
6.	18. 9.82	Cettina	George u Maria Portelli.
7.	26.9.82	Jeanette	Ludovigo u Maria Azzopardi.
8.	10.10.82	James	Alvin u Margaret Scicluna.
9.	29.10.82	Jennifer	Frankie u M'Dolores Farrugia.
10.	29.10.82	Ritienne	Anton u Gracie Vella.
11.	11.11.82	Joseph	Joe u Antonia Cordina.
12.	11.11.82	Anthony	Joe u Antonia Cordina.
13.	14.11.82	Anthony	Bertu u Giacinta Farrugia.
14.	14.11.82	Mario	Tony u Agnes Farrugia.
15.	14.11.82	Christian	Domenic u Pawlina Grech.
16.	28.11.82	Catherine	Victor u Rose Camilleri.
17.	12.12.82	Maximilian	Tarcisio u Dolara Mercieca.
18.	12.12.82	Joseph	Jack u Tereza Bugeja.
19.	19.12.82	Maria	Carmelo u Regina Micallef.
20.	19.12.82	Rowena	Joseph u Miriam Grech.
21.	15. 1.83	Joseph	Godfrey u Gracie Grech.
22.	18.2.83	John	Joseph u Maria Vella.
23.	8. 2.83	Josephine Anna	Jack u Pia Theuma.
24.	20. 3.83	Paul	Tarcisju u Gorgina Said.
25.	20. 3.83	Stefan	Lorry u Marisa Scicluna.
26.	3. 4.83	James	Raymond u Lina Refalo.
27.	17. 4.83	Brian	Gorg u Mary Dolores Azzopardi.
28.	1. 5.83	James	Emmanuel Perit u Maria Vella.
29.	1. 5.83	Rodianne	John u M'Dolores Agius.
30.	22. 5.83	Melvin	Thomas u Sylvia D'Anastasi.
31.	5. 6.83	David	Michael u Maria Scerri.
32.	12. 6.83	Trudy	Paul u Gracie Zammit.
33.	19. 6.83	Charlene	Anton u Liża Spiteri.
34.	1. 7.83	Charlene	Horace u Carmen Mercieca.
35.	10. 7.83	Christabel	Joseph u Maria Attard.
36.	10. 7.83	Kenneth	Carmelo u Gracie Galea.
37.	18. 7.83	Marita	Anton u Annunziata Bonnici.
38.	31- 7.83	Laura	Joe u Lucy Azzopardi.

ISMIJIET TAT-TFAL LI GHAMLU L-EWWEL TOARBINA FIL-KATIDRAL T'GHAWDEX — 13 ta' Mejju, 1983

"Jien
hu
il-hobż
tal-hajja"

1. Attard Noel
2. Bajada Anthony-Mario
3. Borg James
4. Camilleri Duncan Joseph
5. Camilleri Mark Anthony
6. Cassar Mario
7. Cordina Joseph
8. Cutajar Dominic
9. Debrincat Joseph
10. Farrugia Ruben
11. Gatt Kenneth
12. Grech Daniel
13. Grech Godwin
14. Grech Kevin
15. Grech Robert
16. Grech Simon
17. Mercieca James
18. Mizzi Joseph
19. Muscat Jeffrey
20. Saliba Anthony Mario
20. Saliba Anthony Paul
22. Scerri Jason
23. Tabone Charles
24. Zammitt Mark

9. Council Terraced Hse, Sannat Road, Victoria.
- Block H, Door B, Flat 4, Tac-Cawla Hsg. Estate, Vict.
- 'Jessica', St. Ursula Street, Victoria.
- 'Dar il-Kastell', Castle Street, Victoria.
15. 'Kemmuna Hse', Sir Paul Boffa Street, Victoria.
- 'Casmon', Mary Meylaq Street, Victoria.
- 'Kedron', St. George's Fief, Victoria.
- 'Petit Fleur', 31st March Street, Victoria.
- Block C, Flat 6, Sannat Road, Victoria.
- 5, Sir Paul Boffa Street, Victoria.
- Flat 2, Cassar Bldgs., Ghedrin Street, Victoria.
- Flat 5, Council Flats, Sannat Road, Victoria.
- 'Eversun', Sir Paul Boffa Street, Victoria.
- 'Checkmate Hse', Gużè Ellul Mercer Street, Victoria.
- N.B. Triq il-Gilju, Victoria.
- 35, Xaghra Road, Victoria.
- N.B. Sannat Road, Victoria.
- Block A, Flat 2, Sannat Road, Victoria.
- 'Maison Muscat', Mary Meylaq Street, Victoria.
- 23, Main Square, Victoria.
- 14, Windmill Street, Victoria.
- 19, 7th June 1919 Street, Victoria.
- 41, Archpriest Cassar Street, Victoria.
- N.B. Ghedrin Street, Victoria.

1. Attard Adelaide
2. Azzopardi Miriam
3. Bezzina Ann Marie
4. Cardona Orietta
5. Cauchi Doreen
6. Camilleri Tiberia
7. Debono Josephine
8. Farrugia Andreina
9. Farrugia Charlotte
10. Farrugia Jacqueline
11. Farrugia Francene
12. Farrugia Miriam
13. Grech Leontine
14. Grech Romina
15. Lanzon Daniela
16. Saliba Romina
17. Sultana Pauline
18. Vella Muskat Ruth
19. Verannemon Sophie
20. Xerri Sarah
21. Xuereb Mariella

- N.B. Ċetta Mintoff Street, Victoria.
- N.B. Wied Sara Street, Victoria.
- 198, St. Ursula Street, Victoria.
- 189, Ghajn Qatet Street, Victoria.
- 31, Xaghra Road, Victoria.
- 76, Republic Street, Victoria.
- 17, 7th June 1919 Street, Victoria.
- N.B. Antonio Mallia Street, Victoria.
- N.B. St. George's Fief Street, Victoria.
- 11, Council Terraced Hse., Sannat Road, Victoria.
- N.B. Fomm il-Gir Street, Victoria.
- N.B. Capuchins' Street, Victoria.
- 76, St. Ursula Street, Victoria.
- Block B, Flat 6, Sannat Road, Victoria.
- 'Paulsyl', Republic Street, Victoria.
- N.B. Sump Street, Victoria.
- N.B. St. Leonard Street, Victoria.
- 'Georyo', St. George's Fief Street, Victoria.
- 'Casa Don Bosco', St. Mary Street, Marsalforn.
- 3, Carmel Street, Victoria.
- N.B. St. Ursula Street, Victoria.

ISMJIET TAT-TFAL LI GHAMLU L-EWWEL TOARBINA FIL-KATIDRAL T'GHAWDEX — 13 ta' Mejju, 1983

"Jien
hu
il-hobz
tal-hajja"

1. Attard Noel	9. Council Terraced Hse, Sannat Road, Victoria
2. Bajada Anthony Mario	Block H, Door B, Flat A, Tao Gwila Hsg. Estate, Vict
3. Borg James	'Jessica', St. Ursula Street, Victoria
4. Camilleri Duncan Joseph	'Dar il-Kastell', Castle Street, Victoria
5. Camilleri Mark Anthony	15. 'Kemmuna Hse', Sir Paul Boffa Street, Victoria
6. Cassar Mario	'Casmion', Mary Meylag Street, Victoria
7. Cordina Joseph	Kedron', St. George's Fief, Victoria
8. Cutajar Dominic	'Petit Fleur', 31st March Street, Victoria
9. Debrincat Joseph	Block C, Flat 8, Sannat Road, Victoria
10. Farrugia Ruben	5, Sir Paul Boffa Street, Victoria
11. Gatt Kenneth	Flat 2, Cassar Bldgs., Ghedrin Street, Victoria
12. Grech Daniel	Flat 5, Council Flats, Sannat Road, Victoria
13. Grech Godwin	'Everson', Sir Paul Boffa Street, Victoria
14. Grech Kevin	'Chequate Hse', Guze Ellul Mercer Street, Victoria
15. Grech Robert	N.B. Trig, J. Gilju, Victoria
16. Grech Simon	35, Xagħra Road, Victoria
17. Mercieca James	N.B. Sannat Road, Victoria
18. Mizzi Joseph	Block A, Flat 2, Sannat Road, Victoria
19. Muscat Jeffrey	'Maison Muscat', Mary Meylag Street, Victoria
20. Saliba Anthony Mario	23, Main Square, Victoria
20. Saliba Anthony Paul	14, Windmill Street, Victoria
22. Sperry Jason	19, 7th June 1919 Street, Victoria
23. Tabone Charles	41, Archpriest Cassar Street, Victoria
24. Zammit Mark	N.B. Ghedrin Street, Victoria

1. Attard Adelaide	N.B. Cetta Mintoff Street, Victoria
2. Azzopardi Miriam	N.B. Wied Sara Street, Victoria
3. Bezzina Ann Marie	198, St. Ursula Street, Victoria
4. Cardona Orietta	189, Ghajn Qatet Street, Victoria
5. Cauchi Doreen	31, Xagħra Road, Victoria
6. Camilleri Tiberia	76, Republic Street, Victoria
7. Debono Josephine	17, 7th June 1919 Street, Victoria
8. Farrugia Andreina	N.B. Antonio Mallia Street, Victoria
9. Farrugia Charlotte	N.B. St. George's Fief Street, Victoria
10. Farrugia Jacqueline	11, Council Terraced Hse., Sannat Road, Victoria
11. Farrugia Francena	N.B. Fomm il-Gir Street, Victoria
12. Farrugia Miriam	N.B. Capuchins' Street, Victoria
13. Grech Leontine	76, St. Ursula Street, Victoria
14. Grech Romina	Block B, Flat 6, Sannat Road, Victoria
15. Lanzon Daniela	'Paulsylv', Republic Street, Victoria
16. Saliba Romina	N.B. Sump Street, Victoria
17. Sultana Pauline	N.B. St. Leonard Street, Victoria
18. Vella Muskat Ruth	'Georgio', St. George's Fief Street, Victoria
19. Verannemon Sophie	'Casa Don Bosco', St. Mary Street, Marsalforn
20. Xerri Sarah	3, Carmel Street, Victoria
21. Xuereb Mariella	N.B. St. Ursula Street, Victoria

ISMJIET TAT-TFAL LI GHAMLU L-GRIZMA TA' L-ISQOF
FIL-KATIDRAL, GHAWDEX — 12 ta' Mejju, 1983

"Hu
s-sigill
tad-Don
ta'
l-Isirtu
s-Santu"

1. Abela John bin Guži u Jane
2. Axiq Raphael bin Emanuel u Mary
3. Bonnici Mark bin Louis u Martha
4. Buttigieg Christopher bin Emanuel u Vincenza
5. Camilleri Christopher bin Joe u Frances
6. Camilleri Philip bin Peter Paul u Josephine
7. Cordina Charlie bin Alfred u Mary-Jane
8. Cordina Paul bin Louis u Carmela
9. Cutajar Francis-Jude bin Francis u M'Dolores
10. Dimech Kristen bin Joseph Perit u Marisa
11. Fenech John bin Lorry u Carmen
12. Gatt Jason bin Sonny u Cettina
13. Gauci Joseph bin Joseph u Cetta
14. Gauci Saviour bin Joseph u Cetta
15. Grech Joseph bin Vincent u Maria
16. Grech Mario bin Joseph u Kelina
17. Grech Max bin George u Kathleen
18. Hili Silvio bin Lino u Pawlina
19. Mercieca Sammy bin George u Carmela
20. Mercieca Tony bin Elia u Frangiska
21. Mifsud Sammy bin Charlie u Josephine
22. Muscat Jesmond bin Peter Paul u Giorgia
23. Portelli Julian bin Francis u Gloria
24. Portelli Michael bin Joe u Taddea
25. Sceberras Lawrence bin George u Mary
26. Tabone Joe bin Frank u Miriam
27. Agius Rachael bint George u Pauline
28. Borg Julie bint Emanuel u Victoria
29. Calleja M'Louise bint Tony u Antonjetta
30. Cassar Claudia bint Michael u Maria
31. Cassar Mary-Grace bint Stephen u Carmen
32. Cordina Doreen bint John u Guža
33. Curmi Ester bint Anglu u Marcella
34. Debono Ruth bint George u Grace
35. Farrugia Charlene bint Joseph u Elizabeth
36. Farrugia Marion bint Victor u Victoria
37. Magro Daniella bint John u Carmen
38. Mejlaq Marion bint Joseph u Carmen
39. Mejlaq Miriam bint Toni u Liža
40. Mejlaq Natalie bint Publius u Tarcisia
41. Portelli Vivianne bint Francis u Mary
42. Refalo Moira bint Vincent u Rose
43. Saliba Pauline bint Louis u Rita
44. Spiteri Pauline bint John u Adriana
45. Sultana Rose Ann bint Nazju u Mary
46. Sultana Sonia bint Eucharist u Angela
47. Veranneman Fabienne bint Mariean Amand
34. Sump Street, Victoria
- 'Orchid Hse', Viani Street, Victoria
- 'Luimar', St. George's Field, Victoria
- Block G, Flat 5, Sannat Rd., Victoria
- 15, Sir Paul Boffa Street, Victoria
- 52, Xaghra Road, Victoria
- 'Sunflower', Triq il-Gilju, Victoria
- Block 1A, Flat 7, Tac-Cawla, Victoria
- 'La Petite Fleur', 31st March St., Vict.
- 'Villa Marisa', Republic Str., Victoria
- 7, Govt. Hse., Sannat Road, Victoria
- 133, Republic Street, Victoria
- 'St. Mary', Sannat Road, Victoria
- 'St. Mary', Sannat Road, Victoria
- 'S. Maria', Dawwara Street, Victoria
- 59, Capuchins' Street, Victoria
- 33, By the Bastion Road, Victoria
- 24, Foreman Street, Victoria
- 54, Archpriest Cassar Str., Victoria
- 'Mater Dei', N.B. Wied Sara St., Vict.
- 36A, Library Street, Victoria
- N.B. Mary Mejlaq Street, Victoria
- 33, Xaghra Road, Victoria
- 44, Narrow Street, Victoria
- N.B. Ninu Cremona Street, Victoria
- 9, M'Angelo Refalo Street, Victoria
- Sir Adrian Dingli Street, Victoria
- N.B. Antonio Mallia Street, Victoria
- 'Pentlands', Sagħtar Street, Victoria
- 'Mikmar', Foreman Street, Victoria
- 'Casa Cassar', Sump Street, Victoria
- 43, Palm Street, Victoria
- 'Warda', Viani Street, Victoria
- 'Sant'Anna', Capuchins' Str., Vict.
- N.B. Fomm il-Gir Street, Victoria
- 'Villa Victoria', Gužè Labrè Str., Vict.
- 47, 51, St. Augustine Street, Victoria
- 69, Archpriest Cassar Str., Victoria
- N.B. Sump Street, Victoria
- 10, Mons. Luigi Vella Str., Victoria
- 67, By the Bastion Road, Victoria
- 124, Republic Street, Victoria
- N.B. Sump Street, Victoria
- Block EA, Flat 6, Sannat Rd., Victoria
- N.B. Capuchins' Street, Victoria
- N.B. St. Leonard Street, Victoria
- 'Casa Don Bosco', St. Mary Str.

Marsalforn.

*Ismijiet ta' dawk li dahlu għall-Prokreazzjoni u
t-Trobbija tal-Ulied bis-Sagrament taż-Żwieġ*

"Dak

li

għaqqad

Alla

ma

jistax

ihollu

l-bniedem"

Awissu:	Norman Genius u Tessie Scerri; Mario Grech u Jacqueline Abela.
Settembru:	Joseph Borg u Patricia Formosa.
Ottubru:	Anton Mifsud u Mary Anne Grima.
Diċembru:	Pawlu Cardona u Maria Pisanì.
Jannar 1983:	Frank Bajada u M'Assunta Grech.
Mejju:	Gerardu Xuereb u Carmela Gauci.
Gunju:	Alan Piscopo u Mary Debattista.
Lulju:	Mario Spiteri u M'Assunta Zammit.

Dawk li s-sena dahlu jissaffew fil-Purgatorju

"Aghtihom

O Mulej

il-mistrieħ

ta'dejjem"

Awissu:	Joseph Portelli, Maria Camilleri.
Settembru:	Carmelo Scicluna.
Ottubru:	Carmelo Mercieca, Maria Farrugia.
Diċembru:	Carmela Galea, Dolora Camilleri, Ganna Tabone u Carmela Bugeja.
Jannar 1983:	Gorg Mercieca.
Frar:	Francesca Grech, Mananni Attard, Gorga Tabone, Carmela Cauchi, Carmelo Attard, Guzeppa Grech.
Marzu:	Manwel Debattista, Frangiska Saliba, Peter Paul Grech.
April:	Carmelo Fenech, Lwigi Caruana.
Gunju:	Mary Anne Attard, Walter Bezzina, M'Gwann Attard.
Lulju:	Maria Grech (tarbija), John Borg.

TAQSIMA PASTORALI

WIEHED MILL-MINISTRI TAT-TQARBIN

1. Issa ilhom aktar minn sena jiffun-
zjonaw il-Ministri Straordinarij tat-
Tqarbin fil-Parroċċa tal-Katidral. Ta' kull
nhar ta' Hadd dawn il-Ministri Straordi-
narij tat-Tqarbin imorru jwasslu l-
Kelma t'Alla u lil Gesù Ewkaristija lil
bosta morda.

LAQGĦAT TAL-KATEGORIJI

2. Ta' kull sena fiċ-Ċentru Parrok-
kjali tinżamm laqgħa għall-irġiel,
oħra għan-nisa u oħra għaž-
zghażgħ. F'dawn il-laqgħat jiġu
mogħtija duttrina siewja u meħtieġa
għaž-żmenijiet li fihom qegħdin
nghixu.

3. Ta' kull sena nhar il-Milied
fil-ghaxija wiehed mit-tfal tal-
parroċċa jagħmel il-priedka ta'
l-okkażjoni.

Mons. Isqof flimkien ma' l-
Arcipriet u xi koppji wara l-
aħħar konferenza li
kellhom fil-Mini Missjoni li
nżammet f'Jannar, 1983.

L-Arċipriet mat-Tfal tal-Preċett u tal-Grizma tas-sena 1983

Ritratt fuq: Qabel l-Ewwel Tgħarbin kemm it-tfal kif ukoll il-ġenituri tagħhom ikollhom bosta laqgħat għal din l-okkażjoni speċjali.

Ritratt isfel: It-tfal tal-Grizma flimkien mal-ġenituri u l-parrini tagħhom ikollhom ukoll il-laqgħat meħtieġa bħala preparazzjoni għal din id-ċirkustanza sinjifikattiva hawnha fil-hajja tagħhom bħala nsara.

TAQSIMA KULTURALI

1. Mons. Arcipriet C. Scicluna jkellem lit-tfal tal-parroċċa qabel il-premjazzjoni tal-Millied 1982.

2. Mons. Arcipriet C. Scicluna qed jaghti premju lil wahda mit-tfal tal-parroċċa fl-okkażjoni tal-Millied.

3. Mons. Isqof N. Cauchi qed iżur il-wirja dwar is-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu li nżammet fl-Frar, 1983.

4. Mons. Isqof N. Cauchi qed ibierek il-Wirja dwar is-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu li nżammet fiċ-Centru Parrokkjali.

5

IŻ-ZGHAŻAGH U D-DROGA

5. Fic-Centru Parrokkjali tal-Katidral sar Play-Forum fid-19 ta' Jannar, 1983, dwar id-Droga billi s-sena 1983 nha s-Sena Internazzjonali ta' l-anti-droga. Din il-play li kienet iggjo l-isem ta' "SALVU" sarat għaż-żgħażgħ u nfiadmet minn 3 parruccani: Frank Bajada, Gino Pavia u Rita Sultana. Il-membri tal-panel kienu: Mons. Isqof N. Cauchi, Dr. Eddie Rapa u n-nutar Francis Refalo. Bħala chairman tal-panel kien Mons. Arċipriet C. Scicluna.

FTUH TA' 'CATHOLIC BOOKSHOP'

6. Fil-Gimgha tal-Parroċċa, fic-Centru Parrokkjali tal-Katidral gie inawgurat u mblerek minn Mons. Arċipriet C. Scicluna il-'Catholic Bookshop'. Kienet ilha tinħass f'Għawdex il-htiega ta' 'Bookshop' li jforni lis-sacerdoti u lil-lajċi nvoluti fl-Apostolat b'kotba post-konċiljari li jgħinuhom kemm fil-formazzjoni kontinwata tagħhom u kemm fil-qadi ta' l-Apostolat tagħhom. Bl-inawgurazzjoni ta' dan il-'bookshop' nistgħu ngħidu li din il-htiega m'għadhiex tinħass.

6

LEZZJONIJET TAL-LINGWI FIC-CENTRU PARROKKJALI TAL-KATIDRAL

7. Id-direzzjoni ta' Centru Parrokkjali tal-Katidral t'Għawdex offriet b'xejn lezzjonijiet tat-taljan, Franziż, u ta' l-Għarbi lil diversi studenti li jattendu l-iskejjel sekondarji statali u privati. Dawn il-lezzjonijiet setgħu jsiru b'xejn għax ġew sponsorjati minn diversi ditti ta' Malta u Għawdex.

Ir-ritratt juri lil Dun Lawrenz Sceberras, Professur ta' l-Iskrittura Mqaddsa fis-Seminarju Magguri t'Għawdex, qed jagħti lezzjoni tal-lingwa Għarbija.

7

TAQSIMA KULTURALI

8. Fuq 2 ta' għana
1983, il-Kor Cantor-
ion Awwal minn
Wales offra concert
ta' kanta mill-istess
fuq il-prestiterju tal-
Katedral.

9. Mons. Arcipriet
C. Scicluna qed joffri
rigal lid-direttrici ta'
dan il-kor. Ir-rigal
kien jikkonsisti
f'iritratt tal-koppla
finta tal-Katidral
imdawra fi gwarniċ
mill-istess. Id-diret-
trici wkoll offriet lill-
Arcipriet diska tal-
kant tal-kor tagh-
hom.

10. Ta' kull sena z-
zghazagh tal-parroc-
ca joffru festival ta'
kant marjan fil-
Katedral.

IL-MEJDA TA' L-APPOSTLI 1

PROMOZZJONI UMANA

2

3

4

IT-TFAL TAL-GRIZMA

2, 3, 4, 5, 6: Għall-ewwel darba din is-sena, it-tfal li rċievew is-Sagrament tal-Grizma ta' l-Isqof żaru lill-anzjani li jinsabu fl-Isptar 'Craig' u fil-klinici tas-Sorijiet li jinsabu fir-Rabat. F'dawn iż-żgħajr it-tfal tqassmu fi gruppi flimkien mal-

Katekisti tagħhom u offrewlhom 'hamper'. Din l-attività li nżammet gurnata qabel ma dawn it-tfal irċievew dan is-Sagrament kellha bħala mira prinċipali li tiżviluppa f'dawn it-tfal is-sens tal-generożità.

Ir-Ritratti juru xi wħud minn dawn it-tfal hdejn l-anzjani.

GENEROŻITÀ! GENEROŻITÀ!

7. Matul il-Gimgħa tal-Parroċċa, inżammet il-Kampanja għall-Generożità mat-tfal ta' Lourdes Home u St. Joseph Institute. U l-parruċċani tagħna kienu tabilhaqq generużi l-għaliex offrew kwantità kbira ta' ikel preservat, ta' frottijiet u hxejjex ta' l-ikel. Din kienet tabilhaqq gabra 'record' li tirrifletti li l-parruċċani huma sensibilizzati għall-klieħ ta' Kristu li qal: "Dak li tagħmlu ma' l-icken fost il-bnedmin, tkunu qegħdin tagħmluh miegħi stess".

Ir-Ritratt juri dawn l-oġġetti ta' l-ikel qabel ma ġew mogħtija lis-Superjuri ta' l-istituti msemmija.

TAQSIMA RIKREATTIVA

IKLIETI IKLIETI

1. F'egħluq il-Gimgha tal-Parroċċa, għe organizzat 'Cold Buffet' fiċ-Centru Parrokkjali. Għal dan il-'Cold Buffet' gew mistiednin (a) il-membri tal-Presbiterju u tal-Kunsill Parrokkjali; (b) is-Seminaristi u l-abbatini; (c) il-membri tad-Direzzjoni taċ-Centru Parrokkjali; (d) rappreżentanza tas-Socjetà Fil. 'Leone'; (e) dawk kollha li ta' kull gimgha jgassmu l-Bullettini fil-familji; (f) il-membri tal-Kor 'Marija Assunta'. Din kienet okkażjoni mill-isbaħ għax turi s-sens komunitarju fil-parroċċa.

Ir-ritratt juri xena waqt dan il-'Cold Buffet'.

2. Ta' kull sena, qabel il-granet tal-Milied, isir party lit-tfal kollha tal-parroċċa. Dan il-party jiehdu hsiebu l-ġenituri ta' l-istess parroċċa.

BAZAAR ta' QABEL IL-MILIED

3. Fil-ftuh tax-xahar ta' Diċembru, għe organizzat Bazaar fiċ-Centru Parrokkjali fuq livell mhux komuni. Kulhadd kien kelma waħda: 'Dan hu supermarket li fih issib minn kolloxx bi prezz irħis'. L-iskop li għe organizzat dan il-Bazaar ma kienx biss li minnu niksbu xi profitti, imma biex f'dawn il-granet ta' qabel il-Milied li huma l-granet tar-rigali noffru servizz lill-parruccani.

Ikkontribwew ghal din ir-Rivista

1. Singer Sewing Centre *Main Gate Street, Victoria.*
2. Electra Hotel *Marsalforn, Gozo.*
3. John Calleja *Republic Street, Victoria.*
4. Bači F. Bezzina *Republic Street, Victoria.*
5. Frances' Hairdresser *Palm Street, Victoria.*
6. Joe Scicluna *Palm Street, Victoria.*
7. Mejlak Jewellery *Republic Street, Victoria.*
8. Farrugia Jewellery *Republic Street, Victoria.*
9. Gozo United Rent-A-Car *Republic Street, Victoria.*
10. HomeMart *Republic Street, Victoria.*
11. Grech's Store *Republic Street, Victoria.*
12. Rapa Showroom *Republic Street, Victoria.*
13. C. & S. Supermarket *Main Gate Street, Victoria.*
14. Kelina's Jewellery *Karl Bondi Street, Victoria.*
15. Kellin Spiteri *Karl Bondi Street, Victoria.*
16. Abela Pharmacy *De Soldanis Street, Victoria.*
17. Palm Pharmacy *Palm Street, Victoria.*
18. Lantern Hotel *Marsalforn, Gozo.*
19. The Mermaid Bar & Rest. *Marsalforn, Gozo.*
20. Marsalforn Hotel *Marsalforn, Gozo.*
21. Odyssey Bar & Rest. *Marsalforn, Gozo.*
22. The Smugglers' Cave *Marsalforn, Gozo.*
23. The Book Shop *Palm Street, Victoria.*
24. Batu Pharmacy *Palm Street, Victoria.*
25. Cordina's Photo Market *Main Gate Street, Victoria.*
26. Book Rose *Republic Street, Victoria.*
27. May's Boutique *Republic Street, Victoria.*
28. V. Sultana Vulcanizer *Republic Street, Victoria.*
29. Jos. Cassar Vulcanizer *Ninu Cremona Street, Victoria.*
30. Attard John, Carpenter *Sannat Road, Victoria.*
31. Attard Anton, Carpenter *St. Domenica Street, Victoria.*
32. Attard Felix, Carpenter *St. Domenica Street, Victoria.*
33. Gozo Aluminium *Paul Portelli Street, Victoria.*
34. Castle Pharmacy *Main Square, Victoria.*
35. Kenur Bar & Rest. *Xlendi Street, Xlendi.*
36. Kartell Bar & Rest. *Marsalforn, Gozo.*
37. Four Seasons Boutique *Republic Street, Victoria.*
38. Tritons Bar & Rest. *Marsalforn, Gozo.*
39. Electronics Office *St. Francis Square, Victoria.*
40. Cefai Jewellery *St. Domenic Street, Victoria.*
41. Mayjo Garage *Republic Street, Victoria.*
42. Rain Drops *Main Gate Street, Victoria.*
43. Lorry Fenech *Sannat Road, Victoria.*
44. Duke of Edinburgh Hotel *Republic Street, Victoria.*
45. Martin's General Store *Main Gate Street, Victoria.*
46. Doris Jewellery *St. Andrew Street, Victoria.*
47. Drop-In Bar *Marsalforn, Gozo.*
48. Nancy Saloon *Main Gate Street, Victoria.*
49. Gorg Farrugia, Carpenter *Capuchins' Street, Victoria.*
50. Gozo Garage *Xaghra Road, Victoria.*
51. Ta' Frenč Bar & Rest. *Rabat Road, Marsalforn.*

JOSEPH CARUANA & CO. LTD.

Import and Commission agents of:

Knitting Yarn in hanks: Moher & Aran

Timber: Plywood — Chipboard — Blockboard, etc.

Steel: Hollow Section, Flat-Bar — Road Bars

Bathroom Accessories & Building Materials.

Tel. No. 556464.

Telegram: Fillear Malta.

CARUANA HOOKS & NAILS CO. LTD.

Manufacturers of:

Nails: Square and Round.

Bright Steel-wire Nails: Copper Nails: Brass Nails
and other Wire Products.

N. B. Ninu Cremona Street,
Victoria, Gozo.

Tel. No. 556464

Telegram: Fillear Malta.

BUBBLES — General Importers

Kennedy Square, Victoria.

Joffrikom:

- * Kmamar tal-Banju
- * Madum tač-Ceramika
- * Geysers
- * Mirja

Mill-Aktar Moderni u bi Prezzijiet
L-AKTAR MODERATI

Director: Francis Caruana.

TOBACCONIST

J.C. Mejlack Zammit

WINES & SPIRITS MERCHANT

TONY'S STORE

JEW AHJAR

IL-MEKKA TA' L-GHAWDXIN
JOFFRI L-ORHOS PREZZIJET FUQ
KULL MA GHANDEK B'ZONN FID-DAR

Tixtrix qabel tara l-assortiment taghna ta'

FRIDGES — COOKERS
WASHING MACHINES — LINEF
U MITT ELF HAGA OHRO TA'
HTIEGA JEW LUSSU GHAD-DAR
ISSIBNA MALAJR GHAX FIS-SAQAJN

25, IT-TOKK,

RABAT — GHAWD X.

Cempel: 556629.

ID-DITTA

A.F. ELLIS LTD.

B'40 SENA ESPERJENZA
FIL-MANIFATTURA TA' KULL
XORTA TA' MADUM
TA' PRIMA KWALITA'
THABBAR LI SER TESPANDI
L-IMPJANT TAGHHA
B'MAKKINARJU GDID
LI JOHROG IL-MADUM ILLUSTRAT

MADUM DEJJEM AHJAR U ISBAH
BLA DEWMEN
PREZZIJET MODERATI

HEAD OFFICE:

4, GHAJN QATET STREET, VICTORIA.

Tel. 556021.

FOR TRAVEL AND INSURANCE

CALL AT

John Portelli Enterprises Ltd.

TRAVEL AGENTS - TOUR PLANNERS

Head Office: 7, IT-TOKK, VICTORIA. Tel. 556236/035.

Branch 108, ST. JOHN STREET, VALLETTA. Tel. 527016

- ★ **AIR — RAIL — SEA TICKETS**
 - ★ **TRAVELLERS' CHEQUES — TRAVEL INSURANCE**
 - ★ **HOTEL ACCOMMODATION — SEA CRUISES**
 - ★ **INCLUSIVE TOURS TO U.K., FRANCE, ITALY, etc.**
- Ask for programmes and information:**

WINDSOR TOURS

CANA TOURS

CIRCULAR TOURS

VIAGGI PAOLINI

CHEAP RAIL TICKETS IN ITALY

HEMPEL'S MARINE PAINTS (MALTA) LTD.

MANUFACTURERS OF

HIGH QUALITY

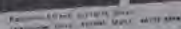
HOUSEHOLD, INDUSTRIAL AND

MARINE PAINTS

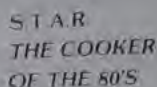
**SUPPLIERS TO THE MALTA GOVERNMENT, LEADING
INDUSTRIAL FIRMS & THE BUILDING INDUSTRY**

28B, SOUTH STREET, VALLETTA.

Tel. Cen. 625911, 22215.

© 2004 Blackwell Publishing Ltd, *Journal of Internal Medicine* 255: 103–110

Be proud of having
the latest design
for a
Sophisticated Kitchen

Copy Bureau

ihabbru l-Magna Gdida

li tkabbar jew iċċekken kull kopja

COPY BUREAU & STATIONERY

Kennedy Sq., Victoria, Gozo.

Tel. 553564

Republic Street, Victoria, Gozo.

Tel. No. 551126.

SALA ECCELLENTI:

* Ghall-Parties, Tigijiet u Receptions.

SALA SPAZJUŽA:

* Għal Mijiet ta' nies bil-kumdità u dekorata b'xeni mill-isbaħ tipikament Għawdxin u bi sfond stupend għar-ritratti.

Bar Mgħammar b'Kollox — Freezers Kbar u Moderni
Ejjuw u Taraw — Tonfu Anqas u Tinqdew Ahjar.

With the Compliments of:

FINANCIAL & INVESTMENT SERVICES LTD.

Sliema — Malta.

Tel. No. 514038.

PARDI MOTORS LTD.

N.B. Repairs (Motor) & Bodywork, etc.

TEL. 108443 - 524702

AUTO DEALERS

AUTO SERVICE & SPARES

PANEL BEATING

SPRAY PAINTING

TYRE & RADIATOR REPAIRS

GHALL-AHJAR XORB U LIKURI

irrikorru ghand:

TERRY SHOP

**TA' PJAZZA SAN ĠORĠ,
VICTORIA, GHAWDEX.**

L-ewwel linja ta' s-sinjura
li għandna ta' din
knisja mur uia tas-
sena 1555 meta
evatt li 12 ta' Ottubru
insibu li "idja de
Emis ipc Gaawdi
ibni" li бага zghira
għallappillan tal-
knisja. Matriċi ta'
Santa Marija u
idja knisja ibni
Mahajja Għawdex
ma kienet tissejjaħ
matriċi f'dawk iż-
zminiet bikrija.

WERREJ

Messagg ta' l-Arcipriet għal Jiem il-Festa	1
li-Problemi Pastorali ta' Għawdex fis-sena 1985	2
li-bidu tad-devotzjoni lejn il-Madonna tar-Rużanu li-Matriċi ta' Għawdex (1578-1664)	6
Santa Marija, Padruna Speċjali, u San Pawl Padrun Principali tal-Gzejjer Malon	8
Attivitajiet f'li-Centru Parrokjali matul is-Sena Kateketika 1982-1983	11
Mil-'Log Book' tal-Parroċċa	13
Kronaka tal-Parroċċa	18
Taqsimi Pastorali	20
L-Arcipriet mat-tfal tal-Preċetti u tal-Għizma tas-sena 1983	21
Taqsimi Kulturali	22
Promozzjoni Umana	25
Taqsimi Rikreattivi	27
Idkontrowersji għal din li-Rivista	29